

زبانزدهای ارمنی – فارسی – انگلیسی

نگارش تامار پانوسیان

ویرایش دوم

**Armenian-Persian-English
Proverbs
And
Sayings**

Second Revised Edition

By

Tamar Panosian B.A.

ISBN: 978-1-927860-92-2

Հայկական Ուսումնասիրությունների կենտրոն
Armenian Research Center

Հայերեն
Պարսկերեն
Անգլերեն

Առածներ

և

Ասացվածքներ

Աշխատասիրեց՝
Թամար Փանոսյանը

Հայերեն- Պարսկերեն - Անգլերեն Առածներ և Ասացվածքներ

Աշխատասիրեց՝
Թամար Փանոսյանը
Երկրորդ վերամշակված խմբագրություն
Էդիկ Բաղդասարյանի խմբագրությամբ

زبانزدهای ارمنی – انگلیسی – فارسی

نگارش تامار پانوسیان

ویرایش دوم تکمیل شده

ویراستار دکتر ادیک باغداداساریان

Armenian-English-Persian Proverbs And Sayings

By

Tamar Panosian B.A.
Second Revised Edition

Edited by Edic Baghdasarian., Ph.D.

ISBN: 978-1-927860-92-2

Հայկական Ուսումնասիրությունների կենտրոն
Armenian Research Center Toronto-2021-Canada

مرکز پژوهش های ارمنی شناسی – تورونتو ، کانادا

Տորոնտո – 2021 - Կանադա

Նվիրում եմ սիրելի հորս՝
Մարտիրոս Փանոսյանի
Անմոռաց հիշատակին

In loving memory of my father
Martiros Panosian

پیشکش به یاد جاودانی پدر مهربان و دلسوز
مارتیروس پانوسیان

Բովանդակություն

فهرست

Table of Contents

Առաջին հրատարակության Առաջաբան	7
Երկրորդ հրատարակության առիթով	8
Foreword to the first edition	10
Foreword to the second Edition.....	11
۱۲..... پیشگفتار چاپ نخست	
۱۳..... چند سخن در باره ویرایش و چاپ دوم	
Ա.....	17
Բ.....	32
Գ.....	35
Դ.....	39
Ե.....	41
Զ.....	44
Է.....	45
Ը.....	47
Թ.....	47

Հայերեն – Պարսկերեն - Անգլերեն Առածանկի

Ժ.....	50
Ի.....	50
Լ.....	53
Խ.....	58
Ծ.....	60
Կ.....	61
Յ.....	65
Զ.....	69
Ղ.....	72
Ճ.....	72
Մ.....	72
Շ.....	82
Ո.....	87
Չ.....	93
Պ.....	94
Ջ.....	95
Ս.....	96
Վ.....	99
Տ.....	101
Յ.....	102
Փ.....	103
Բ.....	105
Օ.....	107

Ցանկեր.....	109
English Proverbs Index	111
Հայերեն առածների այբբենական ցանկ.....	134
۱۵۷.....	نمايه الفبايي زبانزدهای فارسی
Գրականություն.....	189
Վերջ.....	194

Առաջին հրատարակության Առաջաբան

Առածը արտացոլում է հասարակական կյանքի տարբեր կողմերը արտահայտում է՝ կենցաղային եւ փիլիսոփայական հասկացություններ որտեղ ընդհանրացված են ժողովրդի իմաստությունն ու կենսափորձը: Առածին բնորոշ են խոսքի պարզությունը պատկերավորությունը բնութագրումների դիպուկությունը: Դա յուրաքանչյուր ժողովրդի բանահյուսության բաղկացուցիչ մասերից մեկն է համարվում:

Հեղինակը երկար տարիներ ի վեր ցանկություն է ունեցել կազմել մի ժողովածու, որը պիտի ընդգրկեր Հայերեն, Պարսկերեն եւ Անգլերեն լեզուներում հաճախակի օգտագործվող առածներ: Այդ երազանքը իրականացավ երբ ստացա ամուսնուս՝ Դոկտր. էդ. Բաղդասարյանի քաջալերանքն ու բարոյական աջակցությունը, որոնց համար իմ պարտքն եմ համարում ջերմ երախտագիտությունս հայտնել նրան: Սույն ժողովածուի գլխավոր մասը վերջինիս խնդրանքով արդեն հրատարակվել են նրա խմբագրությամբ լույս տեսնող «ԼՈՒՅՍ» երկշաբաթաթերթի զանազան համարներում:

Տողերիս հեղինակը շնորհակալությամբ կընդունի բոլոր ընթերցողների դիտողություններն ու տեսակետները, որոնք հաշվի կառնվեն գրքի հաջորդ հրատարակության ժամանակ:

Թամար Փանոսյան

Տորոնտո, նոյեմբեր 2007թ.

Tamar_panosian@yahoo.com

Երկրորդ հրատարակության և խմբագրության առիթով

Մեր «Հայերեն-Պարսկերեն-Անգլերեն առածանի»-ի առաջին հրատարակությունը լույս տեսավ 2007 թվականի նոյեմբերին: Ինչպես նրա առաջաբանում նշել էինք ստանալով առաջարկներ և նպատակադրվելով ավելի կատարելագործել այն՝ այսու հրատարակում ենք երկրորդ վերամշակված և լրացված խմբագրությունը:

Սույն հատորի աշխատանքներում նույնպես ինձ աջակցել է Դր. Էդիկ Բաղդասարյանը՝ թե խմբարական և թե հրատարակչական գործերում: Նաև հարկ եմ համարում սրտագին շնորհակալություններս հայտնել ընթերցողների կառուցողական տեսակետների և առաջարկների՝ հատկապես բոլորի քաջալերանքների համար:

Հարկ է նշել, որ եռալեզու խմբագրությունը պարունակում է ընդհանուր առմամբ այն առածները՝ որոնք նույնն են թե՛ իմաստով, թե՛ բառացիորեն երեք լեզուներում, թեև պիտի խոստովանել, որ գտնել նույն առածները երեք լեզուներում շատ ավելի բարդ է քան երկլեզու տարբերակների պարագայում, ուստի բնականաբար երկլեզու տարբերակները պարունակում են ավելի շատ թվով առածներ: Նաև նշել, որ առածները առանձին լեզուներում թվով բազմաթիվ են, բայց երբ փնտրվում է

հոմանիշներ այլ լեզուներում, դրանց թվի նվազումը ակնառու է դառնում, նաև այն որ մենք աշխատել ենք ավելի օգտագործվող առածները ընդգրկել այս խմբագրությունում:

Ցանկանում եմ կրկին դիմել ու խնդրել սիրելի ընթերցողին՝ ինձ սատարելու իր ավելյալ առաջարկներով և դիտողություններով:

Թամար Փանոսյան

Հունիս 2021 թ.

Տորոնտո

Tamar_Panosian@yahoo.com

Foreword to the first edition

Proverbs by stating basic principles of folk wisdom and conduct have become an essential and enduring part of daily speech in all societies. Very often the percepts of one culture are percepts of another, for they are of common experiences.

It was a very long time, since when I had great desire to publish a collection of common proverbs in three languages: Armenian, English and Persian (Farsi). Here I would like to thank my husband *Dr. Ed. Baghdasarian* (Historian and scientific researcher) who encouraged me to prepare this book by his good advices and he also printed my early edition of proverbs in these three languages in several issues of his “LOUYS” biweekly magazine. This publication made one of my dreams come true.

Author will be grateful to those readers, who will not hesitate to express their constructive ideas, suggestions and supports, which will be considered in the future edition of the book.

Tamar Panosian
November 2007.
Tamar_panosian@yahoo.com

Forward to the second Edition

The first edition of my "Armenian-Persian-English Proverbs" was published in November 2007. As I mentioned in its preface, after receiving suggestions and ideas from dear readers to improve it further, I decided to publish this new second revised edition, which included some added entries.

In the same manner, I enjoyed the supports of Dr. Edic Baghdasarian in both editing and publishing efforts for this volume. I would like to express my heartfelt thanks for the constructive views and suggestions of the readers especially for their encouragement.

I would like to address again and ask my dear reader to support me with additional suggestions and remarks.

Tamar Panosian
July 2021
Toronto
Tamar_Panosian@yahoo.com

پیشگفتار چاپ نخست

زبانزد یا ضرب المثل نمایانگر ویژگی های روحی ، شیوه اندیشه و بطور کلی فرهنگ افراد یک اجتماع یا گروه قومی و ملی است. بنابراین پایه و ریشه زبانزدها باورهای دینی، سنتی و آداب و رسوم اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی یک ملت است.

با این حال، همه انسانها صرف نظر از وابستگی های قومی و دینی در دوران زیستی و معیشتی عموماً در برابر مسایل و دشواریها، دگرگونی های روحی و روانی کم و بیش یکسان قرار می گیرند و یکی از ثمره های فرهنگی که پدید می آید مجموعه ای از واژگان، عبارات و اصطلاحات و زبانزدهای همسان و همسنگ است و همانندی برخی از زبانزدها تا به آن حد است که گویی یکی همچون ترجمه واژه به واژه دیگری در زبانی دیگر نمود می یابد.

از سال ها پیش علاقه بسیاری به گردآوری زبانزدهای همانند در زبانهای ارمنی، انگلیسی و فارسی داشته و دارم. این آرزوی دیرینه نگارنده با تشویق ها و حمایت های بی دریغ معنوی و کارشناسی همسر آقای دکتر ادیک باغداساریان مورخ و پژوهشگر پرکار و عاشق فرهنگ ایران و ارمن ، امروز تحقق می یابد ، لذا جا دارد سپاسگزاری عمیق خود را به ایشان ابراز دارم.

نگارنده اثر خود را به جامعه فرهنگی و اهل تحقیق پیشکش نموده سپاسگزار خواهد شد اگر نادرستی ها و کجی هایی که احتمالاً در کتاب روا داشته یا به دیده اغماض بنگرند و یا ترجیحاً منت گذاشته وی را از کمی ها و کاستی ها و نادرستی ها آگاه سازند.

تأمار پانوسیان، آبان ماه ۱۳۸۶

Tamar_panosian@yahoo.com

چند سخن در باره ویرایش و چاپ دوم

نخستین چاپ و ویرایش "زبانزدهای ارمنی-فارسی-انگلیسی" در آبان ماه ۱۳۸۶ منتشر شد. همانطور که در پیشگفتار یاد شده بود، با دریافت پیشنهادها و با هدف بهبود بیشتر این اثر، اقدام به چاپ ویرایش دوم اصلاح شده و تکمیلی بر آمدم.

همچون ویرایش نخست آقای دکتر ادیک باغداساریان در کارهای ویرایش و چاپ دوم نیز مرا از یاری های بی دریغ خود بهره مند ساخت. در این جامی خواهم از دیدگاه ها و پیشنهادهای سازنده و سودمند خوانندگان گرامی، به ویژه برای تشویق آنان، صمیمانه سپاسگزاری نمایم.

مایلم باری دگر از خوانندگان عزیزم بخواهم که با پیشنهادها و سخنان و دیدگاه های سودمند خود من را بهره مند سازند.

تامار پانوسیان

تیر ماه ۱۴۰۰

تورنتو - کانادا

Tamar_Panosian@yahoo.com